

Zvláštní část MPS – osoby, věcná práva

Klára Svobodová

Příklad na úvod - osoby

Vlastník nemovitosti v Brně pronajme pokoj s příslušenstvím dvacetiletému studentovi, který má egyptskou státní příslušnost. Po měsíci se majitel domáhá zaplacení prvního nájmu, ale student namítá, že podle egyptského práva se nabývá zletilosti až v 21 letech. Všechny právní úkony učiněné do té doby jsou neplatné, pokud nebyly schváleny jeho otcem.

Příklad na úvod

- Podle jakého práva posoudíme, zda byl student způsobilý platně uzavřít smlouvu?
- Jakou roli zde hraje skutečnost, že podle českého práva se nabývá zletilosti už v osmnácti letech?

Osobní statut

= právní řád, kterým se řídí způsobilost k právům a povinnostem a způsobilost k právním úkonům

- Právní úprava – kde najdeme kolizní normu?
  - ZMPS
  - Dvoustranné smlouvy o právní pomoci

Fyzické osoby

- Způsobilost k právům a povinnostem
  - 3 odst. 1 ZMPS
  - Hraniční určovatel – státní příslušnost (lex patriae)
  - Osoba má více než jednu státní příslušnost nebo nemá žádnou -> 33 ZMPS

Fyzické osoby

- Způsobilost k právním úkonům
  - 3 odst. 1 ZMPS – státní příslušnost
  - Je-li osoba podle tohoto práva nezpůsobilá =>
    - 3 odst. 2 ZMPS – české právo
    - 33 ZMPS
    - Zvláštní kolizní normy – způsobilost uzavřít manželství (19 ZMPS), způsobilost pořídit závěť (18 odst. 1 ZMPS)

Fyzické osoby

- Omezení nebo zbavení způsobilosti k právním úkonům
  - 3 odst. 1 ZMPS – státní příslušnost
  - Ustanovení opatrovníka (31 -> 28 – 30 ZMPS)
  - Pravomoc českých soudů - 42 ZMPS

Právnícké osoby

- Způsobilost k právům a k právním úkonům zde splývá
- Kritéria pro určení osobního statutu
  - 1) Zásada inkorporační
  - 2) Zásada sídla

Použití osobního statutu

- Zda je daný útvar právnickou osobou
- Název
- Kterými orgány činí PO právní úkony
- Vnitřní právní poměry PO
- Organizační záležitosti PO
- Práva a povinnosti společníků nebo členů
- Převod obchodního podílu či členského práva
- Zánik PO
- Možnost přemístění sídla
- Ručení společníků

Zpět k úvodnímu příkladu ....

- Způsobilost studenta k právům a povinnostem se řídí právem egyptským (3 odst. 1 ZMPS)
- Způsobilost studenta k právním úkonům se řídí egyptským právem (3 odst. 1 ZMPS)
- Student je podle egyptského práva nezpůsobilý
- ALE činí právní úkon v ČR => stačí, pokud je způsobilý podle práva českého (3 odst. 2 ZMPS)

??? Příklad 1

Alois Nekovář s bydlištěm v Klatovech se zná důchodcem, uměleckým řezbářem Berndtem Krupkem s bydlištěm v Mnichově (má i německou státní příslušnost), který žije část roku na chatě své české manželky Marie ve Vodňanech. Panové se dohodli, že Berndt Krupke vyrobí za dohodnutou „přátelskou cenu“ zdobené zábradlí pro schodiště ve vile Aloise Nekováře ve Vodňanech. Berndt Krupke pořídil prvotřídní dřevo a začal zábradlí vyrábět. Když Marie Krupkeová zjistila, kolik peněz její muž vydal jen za dřevo, rozhodla se věc řešit tím, že Aloisi Nekovářovi sdělila, že Berndt nic vyrábět nebude a že dohoda není platná, protože senilní Berndt stejně není svéprávný.

??? Příklad 2

Společnost Vodní stavby, a. s. založená podle českého práva se sídlem v Brně získala v soutěži zakázku na stavbu vodního díla řece Odře v Polsku. Vodní stavby, a. s. uzavřela s nadnárodní společností Supraenergia založenou podle práva státu Delaware (USA) se sídlem v Padově (Itálie) smlouvu o subdodávce některých stavebních prací. Smlouvu za Supraenergia podepsal pan Verdi, ředitel. Když se česká společnost posléze domáhala plnění závazku ze smlouvy, protože k zahájení sjednaných prací nedošlo, generální ředitel Supraenergia namítal, že pan Verdi není statutárním orgánem společnosti, a tudíž ji nemohl platně zavázat.

Příklad na úvod – věcná práva

Pan Novák s bydlištěm v Brně a pan Neubauer s bydlištěm v Regensburgu (Německo) uzavřeli kupní smlouvu, jejímž předmětem je nemovitost, která se nachází v Salzburgu.

Kterým právním řádem se řídí kupní smlouva?

Kterým právním řádem se řídí vznik, obsah a účinky vlastnického práva k nemovitosti?

Věcný statut

= právní řád, kterým se řídí věcná práva k věcem movitým a nemovitým

- Jaká věcná práva existují?
- Jaký je obsah a účinky věcných práv?
- Jak lze tato práva vykonávat?
- Jak tato práva vznikají a zanikají?

Věcný statut

- Nemovitosti
  - 5 ZMPS – poloha věci (lex rei sitae)
- Movité věci
  - 6 ZMPS – vznik a zánik věcných práv – poloha věci v rozhodné době
  - 5 ZMPS

Věcněprávní účinky smlouvy

- Přechod vlastnického práva, výhrada vlastnického práva
- Účinky inter partes x účinky erga omnes
- 12 ZMPS -> obligační statut – právní řád, kterým se řídí smlouva
  - Účinky inter partes
  - Movité věci

??? Příklad 3

V Německu uzavřel Brit (kupující) a Čech (prodávající) kupní smlouvu na nemovitost, která se nachází nedaleko obce Bělá u Jevíčka. Smlouva byla řádně zavedena do katastru nemovitostí. Brit po doručení rozhodnutí o vkladu do katastru nemovitostí odmítl zaplatit Čechovi kupní cenu za nemovitost s odůvodněním, že uzavřená kupní smlouva je podle anglického práva neplatná, protože nebyla uzavřena ve formě předepsané anglickým právem pro převod nemovitostí. Čech žaloval Brita o zaplacení kupní ceny u českého soudu.

??? Příklad 4

Manželka pana Vintery, majitele obchodu s luxusními hodinkami v Brně, si vybrala švýcarský model hodinek navržených francouzským designérem. Protože se jejich vzhledem a vlastnostmi doslova nadchne, přesvědčí manžela, aby od italského prodávajícího objednal ještě jeden tisíc takových hodinek. V Itálii přechází vlastnické právo již uzavřením smlouvy. V České republice přechází vlastnické právo na věci předáním a převzetím (tradicí).

??? Příklad 5

Italský obchodník se zlatem, stříbrem a drahými kameny uzavřel velmi výhodný obchod, ve kterém prodal stříbrnou cihličku tureckému obchodníkovi s drahými kovy za velmi zajímavou cenu. Ústně si sjednali výhradu vlastnického práva do zaplacení zboží. Cihličku Ital zabalil a poslal důvěryhodnou kurýrní službou. Dvě hodiny po odeslání zjistil, že mu stříbrná cihlička, kterou měl zabalit, leží v trezoru, ve kterém místo toho chybí cihlička z bílého zlata. Zhrozil se a okamžitě poslal obdobným kurýrem dopis, ve kterém odstupoval od uzavřené smlouvy z důvodu omylu na jeho straně a požadoval vrácení poskytnutého plnění. Turecký obchodník nejprve rozbalil zásilku s cihličkou a velmi se zaradoval, když zjistil, že namísto stříbra dostal zlato. Potom rozbalil dopis, ve kterém prodávající odstupoval od smlouvy. Ze strachu, aby o zlatou cihličku nepřišel, okamžitě zadal příkaz k úhradě ceny za stříbrnou cihličku, která byla dohodnuta ve smlouvě.

??? Příklad 5

- Podle jakého práva by český soudce posoudil, zda a případně kdy bylo vlastnické právo převedeno na kupujícího?
- Podle jakého právního řádu by český soudce posuzoval platnost dohody o výhradě vlastnického práva?